

Clar-imse

- Slanuighess air do Shonra Mauglin
 Brosmachadh do na Gaillcheal
- Croft Cultivation John Whyte Esq. 1885
- Fileadh nam Beann (Montan Langstruth)
 Dair Spioradach Calum MacNeacail
- Gaelic Plant Names Rev. Angus Macfarlane 1924
- An Seanm Beann, Agus Dr. Alasdair Macleod 1884
- Iaoirbhian Eas. o'n Blaora
- An Fileadh Gundheatach (High. Model) - 1877
- Chi amh Shall thu li J.B. Stubhard 1918
- Gaelic Test for Schools by H. Cameron Bellis
- Dair Thaghche (MacKay-Thibig)
- An Garadh Blag (MacL)
- Oruid a Druim MacEachart
- Dan air Togar nan Gaidheal
- Oran air Cogadh Ean Ronin Corp. Gear. Donbella
- Marbhruam le Liochlan Camiskeal Cameron 1872

Roderick MacCormac

Kildarey T.C. Name

Bethnal

MS. B. 2.

National Library of Scotland

B000135884

MARBH-RANN DO M H R S G R A H A M ,

BEAN MHR GRAHAM, MINISTEIR NA H-EAGLAISE SAOIRE,

Ann an Sgire Shleite san Eilean Sgiathanach, Chaochil a bhean urramach so san earrach 1881; agus feudair a radh an a firinn mu deighinn gu robh i uasal a thaobh breith, agus mòr anns an diaghacd.

AIR FONN NA CULAIDH SGIAMHACH.

Bha Lady òg a b-aithne dhonih, sna b-urrainn mi gun dail,
A beusan dheaninn aithris dhuibh gu h'aithghearr ann am dhan,
Oir thugadh bh-uain le 'cabhaig i sann dhachidh leis a bhas,
Dh-fhag sud an duthaich muladach s' cha b-iongatach ged bha.

Cha b-fhada an uine a dh-fhuirich i, san duthaich so gu leir,
Nuair a thainaig anshocair, chuir grisead air a ceum,
Chosg i cuid ri lighichean, is cha d-rinn a h-aon dhiubh feum,
Ach thainig i gu Iosa mun a chriochnaich i a reis.

S' nuair a thainig i gu Iosa, fhuair i fialaidh e le ghras,
Dheasaich e a lochran, gu comhail thabhairt dha,
Sa dh-easbhuidh sud s-neo chomasach do h-aon a dhol gu brath
An coinneamh bais is siorruidheachd a dh'iadhas oirn gun dail.

S' nuair chunnaic i na h-uisgeachan bha eagal oirre san am,
Gu d' rachadh ise a bhathath ann, s'nach faigheadh i a null,
Ach thainaig an sin Ioshua is sgoilt e dhi na tuinn,
S' nuair fhair i lorg an t-shagairt, chaidh a h-eagal an air chull.

Tha Amhainn Iordan eagalach, gun teagamh dhol na dail,
Gad shaoileas cuid tre aineolas gu n' deid iad null air snamh,
Mar faigh thu aire a choimh-chenghail gu siubhal robhad fein,
S' mar gabh thu greim dheth adhaircean, cha ruig a feasda Neamh.

Bha trioblaid mor is amghar oirr, sa m'bas a tarruing dlu.
Ach thainig an sin Gabriel is rinn e dhi fear-iuil,
A breth gu teann air lambh oirre, ga failteachadh gu ciun,
S' cha b' fhada gus an d' rainig iad an tir a bha na n' run.

Nuair a leum iad bharr na tulaichean bu dorcha dubh an gleann,
 smo thruaigh iad bhos gun solus aca dha n' eigin dholl ann,
 tha n' duigh ga chuir cho suarach, s'nach gabh iad dheth mor shuim,
 Ach creididh iad e nuair ud is tnigidh iad an call.

Sa nis o chaidh i imrich, ni sinn iomradh air a gne,
 Bu bhorionnach ro ionmhuinn agus snilbhir i gn leir,
 Cha b-aithne dhomhsa aonan dhiubh bhi idir annan Sleat,
 Na t-eile a bheireadh barrachd air a bhean aig Mr Graham.

Bu bhoidheach, sgibilt, cuachach i, sa gruaidean maran ros,
 i sgeudaichte le irisleochd, s' gun idir innte prois,
 Ach aoidheil, geanail, truacanta, ri sluagh bhiodh fo leon,
 i pairteachadh mar dhaodadh i dhoibh aodach agus lon.

' ged fhag i sinne tuirseach dheth, se bha bruite e fein,
 Nuair fhuair e bhuille a rainig e gearradh bhuaidh a cheil,
 Ach fhnair c tomhas fabharach do ghrasan dha da reir,
 Is fhuair e neart is slainte gu bhi seal tuin n'deigh an treun.

An duine bochd bu duilich leain, a shnidheachadh san am,
 Gu n' duine a bheireadh comhfhurtachd dha fein na dha na chloinn,
 Ach an ti tha nile-fhabharach, tha ghrasan paitl gach uair,
 Is feudidh e le lathaирeachd an' call a dheanamh suas.

A thaobh na clann a dh'araich i, sa fhag i ann sa gleann,
 Ha iad mar uain gun mhathair, ann am fasach tioram craing
 Ha bheathaich uisge mharain iad, is cha n'fhas iad leis a chaoidh,
 Ach thig on charraig allainn dhoibh, na chuireas annta sgoinn.

Ir thuibhaint e gu m-aithir e do dhilleachdain gun mhaoine,
 Creidith mi gu n' comhlion e na thuibhaint e dan taobh,
 Ad ni mathair dichnuimhnc ait ciocrahan a cuim,
 Idheadh cha n' fhulaing Iosa, gu siorruidh an cuan a ghaoil.

Gur sona dha na Càraidean fhuair grasan gu bhi beo,
 Ha an taic ri Iosa o Nasaret, s' tha ghrasan dhoibh gu leor,
 Agad bhiodh trioblaid us amghair aca, ga sarach anns an fheoil,
 Idhith comhfhurtachd is blathas aca, s'iad toilichte le n' lon.

Gur amhluidh sud a thachair e do n' charaid rinn mi luaidh,
 E mo bheachd is chanain e, gu robh iad mar na h-uain,
 Na chualas facial fiadhaich aca, na fiarag riabh le gruaim,
 Ar bhos aig na h-aindiaghlaich, nach cil riaghailteach na stuaim.

Ach thug i comhairle dhileas air, s' cha choir dhombh chleith am dhan
 Gu m' bitheadh easan dileas anns a chibeireachd fhuair e,
 A teagastg dha na fireanaibh, nach dibir Iosa a threud,
 Sa chunnartan do'n aingidh, mar a rinn e fhein.

O fiach gu m' bi thu faiceallach, s'nad t-eisemplair do n' treud,
 Sa cumail a cheum thoisich oirre, is iadsan as do dheigh,
 Mar theagaisg an t-ard Bhuachaille dha'n t-sluagh a thagh e fein,
 A leanadhe gu durachdach, a giulan a chroinn-cheus.

Ach mara bi thu curamach, cha bhi na cnisean reidh,
 Cuntasidh e chostus riut, s'na dh'itheadh leis a bheist,
 Mara bi thu cho dilas, s' bha Iacop ris an trued,
 Nuaira dhuilaing e n' reothadh, agus losgadh ris a ghreadh.

Bha t-eile a fuireach lamh rithe, s' bu mhor a' n gradh da cheil,
 Oir is fiosrach mi gu b'athaist dhoibh, bhi n' comann bla a cheil,
 Cha b'ann a tighinn air diomhanas, na brithinn air gach te',
 Ach Uirigleadh mun t-Shlanuighear, dha n' tug an d'anam speis.

S' bithidh iadsan leis an d' ionnmhuin e a g'iomradh air gu brath,
 Sa labhairt tric ri cheile mun eifeachd bha na bhas,
 A dh'fhuasgail iod fo sleibhealachd, sa eidich iod le slaint,
 Rinn Sagartan us righrean dhiubh air oighreachd bhuan na n' gras.

Ach bidheadh ise cuimhnuicheil, air dhi bhi ruith na reis,
 Is teichidh i bho n' chomhnard, s'na sealladh i na deigh,
 Oir is goirid gus an uair anns a m' buain i toradh dheur,
 Sam faigh i stigh don t-shuamhneis, anns am buanaich iad le-cheil.

O righ, nach dean u trocair orm, s'mi deonach bhi riut reidh,
 Air cumhnanta na coraichead, a dheonaicheas tu fhein,
 Tre n-Iobairt ud a shonraich thu chuir onair air lagh Dhe,
 Tra ghlaodh e tha criochnaichte, sa chrom e sios don eug.

Is duilich leam an cleoc dubh a chomhdaich intinn sluaigh,
 Se cuiis is dorra dhomhsa dheth, gu beil mo dhoigh ro thruagh,
 Ach Thi tha uile-throcaireach cum thusa m' imeachd suas,
 Is treoraich mi gu sabhailt don ait a faic mi t-uamh.

S' na faighinn stigh don t-suamhnais, rachadh oich bhroin air chul,
 Thiormachadh mo Shluanighear na deoraibh bharr mo shuil,
 Cha chuimhuichinn na h-amgharain tre n' fhasach re mo churs,
 Cha tigeadh teachdair Shatan gam sharuchadh as ur.

Bidhith trioblaidean is buairidhean mu n'cuairt do phobul Dhe,
 S' ga fagail lag le uamhasan, sa toirt an luathas o' n' ceum,
 S' gad shaoileas iad air uaireanan gu m' buadhaich iad san reis,
 Thig dorchadas mn n' cuairt oirre, mar neoil tighin air a ghrein.

Ach beannaicht gu robh an Slanuighear dha n' aithne cās gach aon,
 t tobar anns an fhāsach e, tha fhathast ruith gun traogh,
 s gad nach leir do Hāgar e, san t sarrag straight ri taobh,
 s Ishmael a failigeadh, sin cluinidh iad a ghlaodh.

s bidhidh eagal air a Chriosduith, s' gu tric aig am a bhais,
 Nuair chuimhnuicheas e n-trualliachd thug buaidh air fad a laith
 S' nuair thogas iad an suilean ri Ughdar mor na Slaint,
 Sin teichidh an t-as-creidimbh agus eagalan mar sgail.

Ach bhcir mi comhairle dhurachdach, co-dhunadh le mo dhan,
 Cuir thus siol tha fallain annsan d'earroch la na slaint,
 Sa n' uair a thig an Samhradh, an t-am is coir dha fas,
 Bidhith toradh anns an t-fhaoghar air, s' cha chuirear thu gu nair.

Ach mar dean thu ruamhar, gad robh e fuar sa mhairt,
 Mar bi thu tric ma n' cuairt tha, a bristeadh suas na fād,
 Gearradh luitdhean fiadhaich, s'ga spionadh as an lār,
 Sa fuadachadh na h-eunlaidh, ma n'ith iad ort n' grān.

' cha n'ann le spionnadh dhorn, ni, thu comhrag anns an bhlar,
 An armachd a tha feolmbor, cha dean i dhutsa sta.
 'aigh adhaircean na reitheachon, leag Iericho gu lar,
 An claimheadh a bhaig Gideon, s' cha n' eagal dhuit gu brath.

s bheidheadh e gu robh fheumail dhuit n' crann-taphail a bhaig Daibhaidh
 'ilgidh tu let tuarmla leis, is bheir u nuas do namhaid,
 ar muneilean do naimhdibh, sir dhannsaidh tu gu n' dail,
 s bheir thu tuilleadh s' buaidh orra, trc cheannard buan na slaint.

FEARANN A GHEALLAIDH.

AIR FONN EILEAN A' FHRAOICH.

FONN :—A chial nach mise bha fearann mo ghaoil,
 Fearann na mealladh sa bhainne faraon,
 A fearann a ghealladh do h-Abram gu Saor,
 Nuair bha e gun oighre s' gun loinn air a h'aon.

Is truagh nach mise bha glice gu leor,
 S' nach robh mi mar tha mi namt hraill aig an' fheoil,
 Fuidh bhuaraidhean Shatain gam Sharach gu mor,
 Is mi call mo chuid talainn a cosnadh mo loin.

Gur beannaichte an aireamh fhuair gras gu bhi beo,
 Air creideamh san t-Shlanuighear s' dhasan bidh ghloir.
 Fo rinn e n'tearnadh fon bhas a bha mor,
 S' bho chumhachd a namhaid a bha oirre n' toir.

A chial nach miso bha fearann mo ghaoil, &c.

Gur beannaichte a' n comhlan a chomhlaicheas shuas,
 Bith pearacheau s' braithrean a ghradhaich an t' Uan,
 Is cha n' fhaicear gu brath oir le nambhaid a ruaig,
 S' bidh armailte Pharaoh nan tambh sa Mhuir Ruaidh.

Nuair chunnaic an Triath a bha riaghlaadh na h-oiche,
 Gu robh Carbadaid Pharaoh a dol dan air a chloinn,
 Rinn e spraggadh gu laidir gun do fhas iad cho trom,
 S' rinn iad moille ann sa lathaich gus n' thanaig na tuinn.

A chial nach mise &c.

Bha Miriam is cach le n' cuid Chlarsach gu binn,
 Deanamh ceol air a n' traigh, nuair a rainig iad tir,
 Fo na fhuair iad do fhabhar na shabhail an treud,
 S' cha do fhag iad aig Pharaoh aon laoghar na dheigh.

Nuair thainig iad sabhailt thar a Mhnir Ruaidh,
 Bha aignidhcan blath aca an tra sin car uair,
 S' nuair fhagadh dhoibh fein iad, gun eirich iad suas,
 Is rinn iad laogh oir le n' cniud gorraiche thruad.

A chial mach mise, &c.

Gur beannaichte an d' aireamh a ghradhaich an t-uan,
 Chaidh a cheannach bhon bhas nuair a phaigh e an luach,
 Agus theid iad gu sabhailt tre n' fhasach le buaidh,
 Dh'aindeoin innleachd Bhalaam is Bhalac le dhuais.

Bha aimhneichean solais an comhnuidh gnu traoghadh,
 A rnith bho na beanntean tre shamhlaichean chaomh,
 Is gach neach leis an d'aill dhiubh a gabhail gu saor,
 Fo na bhuaileadh san fhasach a Charraig le Maois.

A chial nach misc &c.

Bheathaich Maois iad san fhasach le Mana bho Neamh,
 Is cha do theirig am brogan na n' cota da reir,
 Tha sud a teagascg dhomsá mo dhochas gu leir,
 A chur ann an Dia a tha riaghadh air neamh.

A Mhuinnitir rinn tair air, cha b' fheird iad e riabh,
 Chaidh a n' claoideh anns an fhasach sa fagail da miann,
 Gus na chomhlion e aireamh gach la air son bliadhna,
 Bha Caleb a rannsachadh, ghleann agus Shliabh.

A chial nach mise &c.

Bha Ioshua is Caleb a mhain agus Maois,
 Cur an aghaidh am braithrean nuair a bha iad dol cli,
 Bha an creidimh-sau laidir, a mhain anns san ti,
 Thug an gealladh do Abram, nach failigeadh ni.

Thubhairt Caleb ri bhraithrean a mhain mar bñ choir,
 Ma tha tlachd aig an Ard-righ air tabhairt don chró,
 Cha bhi Amalcich laidir na Canaanaich beo,
 Nach cuir e fo' ur sailtibh is dhasan bi ghloir.

A chial nach mise &c.

Se am fearann is fearr air na dhealraich a ghrian,
 Cha'n ioghantach ailleachd thoirt barr air gach Sliabh,
 Far an d' rugadh air Slannighear phaidhadh na fiach,
 Far an d' fhuilaing e m' bas an am fabhar na'n ciad.

Sa n-uairdh fhuilaing e m' bas an am fabhar a shluaign,
 Chuir iad ann an lion-anairt briagh e san Uaigh,
 Agus leac air a bial, agus seula ma n' cuairt,
 Ach dhnisg e le mhorachd, is do ghloir chaidh e suas.

A chial nach mise &c.

Bha Muire gu bronach fo leon si fodh thurs,
 Cha b' urainn i fanail sa lebaidh na duisg,
 Si cuimhneachadh an de, nuair a cheusadh a run,
 Sa cheangladh ri crann e le tairnean sle uird.

Rinn i moch-eirigh thrath dol ro chach chon na Uaigh,
 Cha do chaidail i fada sa mhadala Di-luain,
 Fhuair i sealladh a b' fheaird i gu brath re a cnairt,
 Fhuair i Slanuighfhear beo, s' bha i comhradh ris uair.

A chial nach mise &c.

S' nuair a chunnaic i garnelair aillidh ri taobh,
 Cha do dh' aidhnich i trath gum be Slanuighhear gaoil,
 Gus an dubhairt e gun dail ri, a Mhairi na caoin,
 Fhreagair ise, oh rabbi, a mhaighstir a ghaoil.

Tha an dan so gle dhlu, tha mi n' duil, air an gne,
 Gum bu daoine gun suilean na Iudhaich iad fhein,
 A rinn tair air an fhearran a bheannaich e fhein,
 Is dhiult iad an Slanuighhear a thanaig o neamh.

A chial nach mise &c.

Tha n' gne so do nadur san al a tha beo,
 Gun iaraidh iad Barrabas fhathast bhi beo,
 Sam firean a cheusadh sa reubadh na fheoil,
 Sa chur fo throm naire nach b' fheaird e ri bheo.

Nuair a theid iad tre n' fhasach tre amghar is brion,
 Bidhidh Aran Chanaan gu brath dhoibh mar lon,
 S' cha dean e m' fagail fuidh chreachdan is leon,
 Gun toir e sabhailt iad do Shion fadheoidh.

A chial nach mise &c.

Nach bn mhaith a bhi tamh anns an Oighreachd nach gluais,
 Far nach goid Mearlaich s' nach cnambh e le ruaidh,
 S' cha toireadh a Stoirm bhuan air falbh air cuid Chruch,
 S' cha bhi tighean ga rusgadhl le dumhlachd is fuachd.

S' gad thuiginn le mo rian, cnid do dhiomhaireachd Dhe,
 Mar a toir mi mo ghradh, seadh da. Aintean gu leir,
 Is mar creid mi le Abram san t-Shlanuighear cheusd,
 Sud an Iobairt bhaig Abel ga shabhaladh fhein.

A chial nach mise &c.

Tha mi n' dochas tre ghrasan nach fhāilig mó threoir,
 Gu n' dheid mi gu sabhailt tre fhāsach an fheoir,
 Null do Chanaain do Pharas no gloir,
 Far nach cuimhnich mi n' amghair a chraidih mi san fheoil.

Tha m-intuin cho luaineach ri cuartaig don ghaoith,
 Cha Sochraich i uair, ach a buaireadh mo shith,
 Tha n' ceo so ma n' cuairt dhomh snach leir dhomh an tir.
 Aig a mheud sa tha thruaillidhachd fuaithe rium fhin.

A chial nach mise &c.

Tha corp so a pheacaidh na eallach cho trom,
 Is nach fh'urainn mi thairaing, na idir thoirt leam,
 Tha aomadh gu fantainn na chodal san fheoil,
 Gun chuimhne air an latha san crath an Roinn-corpa.

Cha teid e thar Iordan ri bheo air son duais,
 Gus an duisgear na Sloigh tha n' comhnuidh san Uaigh,
 Is n' scidar an trompaid le ordugh an Uain,
 Sa thig Ainglibh na gloire gar comhlachadh shuas.

A chial nach mise &c.

S' bheirinn comhairle le durachd air duich mo ghraidh,
 Far na fhag mi mo cheile s' mo theaghach a fas,
 Iad a philtinn ri Iosa, mu n' ciar oirre an lath,
 Mum fuasglear an corde, sgu n' comhlaich iad bas.

Is gad nach eil mi nam bhard s' gad nach buil leam a seol,
 S' chan iarrainn gu brath bhi air aireamh an t' sheors,
 Ach nam b'urainn mi Ghailig, seadh canain mo bheoil,
 Chuir sios leis a phean, churainn caint air a chor.

A chial nach mise bha fearann mo ghaoil,
 A fearann na mealladh sa bhaine faraon,
 A fearann a ghealladh do dh' Abram gu saor,
 Nuair bha e gun Oighre sgun loiun air a h-aon.

